

VALLAVALITSUSE *Teated*

Ülevaade Põltsamaa vallavalitsuse 21. detsembri istungist

1. Kehtestati alates 01.01.2021 Põltsamaa ühiskümnaasiumi poolt osutatavate teenuste (tehnik ja ruumide rent, printimine, kopeerimine jms) hinnad.
2. Kinnitati Põltsamaa valla päevakeskuse teenustusliku järelevalve õiend.
3. Eraldati Põltsamaa valla 2020. aasta eelarve reservfondist 14 000 eurot tänavavalgustuse majandamiskuludeks. Põltsamaa valla tänavavalgustuse hooldus- ja remonttöödeks ning jõuluvalgustusega seotud töödeks on kulunud mõnevõrra rohkem vahendeid, kui oli Põltsamaa valla 2020. aasta eelarves ette nähtud.
4. Eraldati Põltsamaa valla 2020. aasta eelarve reservfondist 1150 eurot Kamari seltsimaja hoone katuse töödeks. Tööde käigus paigaldatakse hoonele nõuetekohased katuse- ja käigusillad ning lumetõkked.
5. Muudeti Põltsamaa valla 2020. aasta eelarvet ühistranspordi korralduse, Põltsamaa muusikakooli ja Põltsamaa ühiskümnaasiumi suhtes.
6. Võeti vastu Kuuse tn 19 ja selle lähiala detailplaneering. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikus 15. kuni 28.01.2021 Põltsamaa vallavalitsuses (Lossi tn 9, Põltsamaa linn, Põltsamaa vald), Põltsamaa raamatukogus (Veski tn 3, Põltsamaa linn, Põltsamaa vald) ja Põltsamaa valla veebilehel www.poltsamaa.ee.
7. Seati Põltsamaa linnas Jõgeva maantee kinnisasjale sundvaldus Telia Eesti ASi kasuks. Sundvalduse seadmise eesmärk on sidemaakaabli rajamine.
8. Seati mitmetele Põltsamaa linnas asuvatele maaüksustele sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks. Sundvalduse seadmise eesmärk on Põltsamaa linna elektrivälisvõrgu rekonstrueerimine.
9. Anti seisukoht Röstla ja Röstla III dolokivikarjääride korrastamistingimuste ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse kohta.
10. Kiideti heaks hajaasustuse programmi projekti aruanne.

Üksikasjalikumalt saab vallavalitsuse korraldustega tutvuda Põltsamaa vallavalitsuse avalikus dokumendiregistris www.poltsamaa.ee/dokumendiregister

Tänu!

Jõulud ja aastavahetus on alati olnud imede aeg. Paljud imed on saanud alguse imelistest inimestest meie ümber, kes on tulnud nõu ja jõuga appi siis, kui abi oodatagi ei oska.

Põltsamaa vallavalitsus ja Põltsamaa valla päevakeskus tänavad kõiki annetajaid ja vabatahtlikke, kes on meile lõppeval aastal oma abikäe ulatanud.

Suur tänu kõigile vabatahtlikele, kes on aidanud korraldada Toidupanga kogumispäevi ja toiduabi jagamist.

Aitäh teile!

Põltsamaa vald vajab edasiminekus mõistlikku korraldust

Detsembris lõppes Põltsamaa ja Jõgeva valla ühisprojekt, milles OÜ Cumulus Consulting analüüsis kummagi omavalitsuse toimimist. Töö tulemusena pakkus konsultatsioonifirma välja mõned mõtted, mis võiksid olla aluseks kahaneva rahvastikuga valla teenuste korraldamisel.

Põltsamaa piirkonna arengut mõjutab enim elanikkonna vähenemine ja vananemine. Meenutagem, 2005. aastal elas tänase Põltsamaa valla territooriumil umbes 12 900 elanikku. 2020. aasta lõpuks on elanikke umbes 25% (ehk 3200 elaniku) võrra vähem. Lasteaia- ja kooliealisi noori on üle kahe korra vähem kui toona, 3072 lapse asemel 1695.

Projekt keskendus eeskätt teemadele, kus omavalitsuse teenusvõrgustik ei ole rahvastikumuuuste taustal läbinud olulisi struktuurilisi ümberkorraldusi. Nii näiteks on tänane Põltsamaa valla haridusvõrk paljuski sama mis 15 ja enam aastat tagasi.

Enamiku teemade puhul oli tõdemus üks – senist rada edasi tallates on omavalitsusel üha raskem majanduslikult ots otsaga kokku tulla. Seda raha, mida saab investeerida avalike teenuste parendamisse, jääb iga aastaga vähemaks. Seega, Põltsamaa valla üks suuremaid arengu väljakutseid on tänastele oludele vastava optimaalse töökorralduse väljatöötamine ja rakendamise.

Projekti tulemusena valmis aruanne, mida saab igaüks lugeda Põltsamaa valla kodulehelt <https://www.poltsamaa.ee/uuringud> Toome siin ära vaid olulisimad järeldused, mis analüüs välja tõi ja mis võiksid olla edasiste arutelude ja otsuste aluseks nii vallavalitsuses kui ka volikogus.

Valla võimekus luua uut kahaneb

Valla teenuste ja nende osutamiseks kasutatava kinnisvara arendamiseks on olulise tähtsusega valla finantsvõimekus. Põltsamaa valla põhitegevuse

tulude maht on umbes 15 miljonit eurot aastas, maksimaalne netovõlakoorumus oli 2019. aasta lõpus 8,8 miljonit eurot, teoreetiline lisalaenuvõime veel kuni 3 miljonit eurot.

Kuigi valla eelarve on pidevalt kasvanud, on põhitegevuse tulemlahane. Seda on põhjustanud mitmed väliskeskkonna tegurid (palkade kasv, hindade tõus, rahvastiku kahanemisega kaasnev maksumulude vähenemine).

2020. aastal oli Põltsamaa valla põhitegevuse tulemi suhe (tulud võrreldes kuludega) põhitegevuse tuludesse 1%. Et vald suudaks investeerida ja teenindada ära kõik oma kohustused ja laenu-

”Valla suurim põhitegevuse kulu on seotud haridusvaldkonnaga.

peaks tulema olema vähemalt 10%. Selleks peab Põltsamaa vald kärpima põhikulusid 1,5 miljonit eurot. Investeerimis- ja finantseerimistegevuse maksimaalseks vähendamiseks ehk vähemalt 16%-se tulemi saavutamiseks on vaja kokku hoida 2,5 miljonit eurot.

Kuidas kokku hoida? Konkurentsituult suurim osa valla põhitegevuse kuludest on seotud haridusvaldkonnaga (53%). Teoreetiliselt võiks see olla valdkond, kus kokkuhoid mõjutab valla finantsseisundit kõige enam.

Juba täna on vallavalitsus ja -volikogu aktiivselt ümber korraldamas Põltsamaa haridusvõrku. Haridusasutuste tugipersonal (kokad, koristajad, meistrimehed) on viidud Põltsamaa Halduse alla: sellega on optimeeritud töökoormust ja personali ning kokku hoitud ca 150 000 eurot. 1. septembril 2021 sulgevad ukseid kaks Põltsamaa piirkonna väikekooli. Kavas on ümber korraldada lasteaiatöötajate töökorraldus.

Teine suurem kokkuvõttekoht on valla kinnisvara.

Põltsamaa vallale kuulub 35 hoonet, kus osutatakse või on varemalt osutatud teenuseid. Valla asutusega tegutseb samas hoones 12 teist valla asutust, neli seltsingut ja kaks rentnikku. Hinnanguliselt on valla omandis olevatest hoonetest väga heas seisukorras kolm hoonet ja 4% hoonete pinnast. Heas seisukorras vastavalt 17 hoonet (64% pinnast), rahuldavas viis hoonet (10% pinnast) ning amortiseerunud on seitse hoonet (21% pinnast).

Arvestuslikult kuluks olemasolevate hoonete korrastamiseks enam kui 14 miljonit eurot (ei sisalda nt Põltsamaa ujula ja Põltsamaa lossi investeringuid). Arvestades valla rahalist võimekust ei ole sellises mahus investeringute elluviimine 10 aasta jooksul võimalik.

Põltsamaa vald ei ole võimeline olemasolevaid hooned parendama selles tempos, kui suur on nende väärtuse langus, ja tagama investeringuid olemasoleva seisukorra säilitamiseks. Seepärast on mõistlik osa kinnisvarast võõrandada ja leida sellele muu otstarve.

Kolmandaks kärpekohaks on vabaaja- ja kultuuriteenused. See on valdkond, kus valla allasutuste kõrval on väga tublid olnud meie külaseltsid ja MTÜd. Koostöös allasutuste juhtidega oleme vaadanud läbi nii raamatukogu kui ka kultuurikeskuse tööjookulud. Leidsime, et asutusesisest tööd ümber korraldades on võimalik 2021. aasta 1. jaanuarist vähendada raamatukogu töötajate koosseisu 4,3 ametikoha võrra ja kultuurikeskuse koosseisu 3,7 ametikoha võrra. Et kultuurikeskuses oleks üleminek uuele töökorraldusele veidi sujuvam, otsustas vallavalitsus pehmendada optimeerimisreformi ja kärbib kultuurikeskuse koosseisu uuest aastast 2,2 ametikoha võrra. Ülevaatamist vajab kultuuri rahastus üldisemalt (sh sündmuskorraldused, tegevustoetused jne) ning huvihariduse osutamine.

Lisaks on vallavalitsuse enda struktuur olnud pidevas muutumises: seda on muudetud kolme aasta jooksul viiel korral. Üheks näiteks kokkuhoiust on ka kogu vallavalitsuse koondamine Põltsamaa linnas kahe hoone asemel ühte.

Teenused Põltsamaale ja Puurmanisse

Cumulus Consulting pakus välja, et arengu kavandamisel on otstarbekas käsitleda hetkel eristatud piirkondi (Adavere, Esku, Lustivere, Pisisaare, Põltsamaa lähiumbrus, Põltsamaa linn ja Vägari) ühe tervikliku Põltsamaa piirkonnana ning panustada Põltsamaa linna tugevdamisse peamiste avalike teenuste pakkujana.

Tulenevalt geograafilisest paiknemisest tuleb jätkata Puurmani käsitlemist eraldi piirkonnana. Teenuste olemasolu kohal on vajalik, kuid nende korraldamine on mõistlik integreerida.

Kuna erinevate optimeerimisvaldkondade põhjendused on üsna detailsed, siis soovime teil tutvuda nendega Põltsamaa valla kodulehel. Samas soovin rõhutada, et kuigi mõni konsultandi poolt välja pakutud mõte on võib-olla häirivalt ehmata, on tegemist siiski sõltumatu kõrvalpilguga. See ei kohusta omavalitsust, kuid võib anda kätte mõttelõnga võimalikeks kaalutlemiskohtadeks.

Vaatamata sellele, et konsultandid on andnud oma töö Põltsamaa vallale üle, ei ole seal esitatud optimeerimisvõimalused kivisse raiutud ja lõplikud. Kui kellelgi on häid mõtteid, kuidas omavalitsuse teenuseid vallas senisest mõistlikumalt korraldada, andke sellest meile julgesti teada. Oleme avatud ja valmis ära kuulama.

Kristi Klaos
arengu- ja planeerimis-
osakonna juhataja
tel 5294 510